

REFERAT Valgbestyrelsen 2014-2017 d. 22-03-2017

Mødedato Onsdag d. 22. marts 2017 kl. 08:30

Mødested Økonomiudvalgsværelset

Indholdsfortegnelse

Ændring af fordeling af tilforordnede vælgere til afholdelse af valg for den resterende del af indevær	3
Anmodning fra nef Fonden om afholdelse af valg til repræsentantskab i forbindelse med kommunal	8
Drøftelse af mulige tiltag til forhøjelse af valgdeltagelsen i forbindelse med det kommende kommu	10

Punkt 1: Ændring af fordeling af tilforordnede vælgere til afholdelse af valg for den resterende del af indeværende byrådsperiode, mulighed for etablering af skiftehold for de tilforordnede vælgere samt forhøjelse af diæter

00.01.00-A00-2431-16

Resume

På mødet den 7/12 2016 blev sagen om ændring af fordeling af tilforordnede vælgere til afholdelse af valg i byrådsperioden 2014-2017 udsat med henblik på belysning af mulighed for etablering af skiftehold for de tilforordnede vælgere samt belysning af mulighed for forhøjelse af diætsatser.

Der skal med denne sag tages stilling til disse spørgsmål, ligesom der skal tages stilling til, hvorvidt der skal ske en ændring af fordelingen af tilforordnede vælgere til afholdelse af valg i byrådsperioden for 2014-2017 set i lyset af, at det ved de seneste valg og afstemninger ikke har været muligt for partierne at udpege det nødvendige antal tilforordnede vælgere.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at byrådet godkender:

1. Fordelingen af valgstyrrerformænd, valgstyrere og tilforordnede vælgere sker som beskrevet i sagsfremstillingen og vedlagte bilag for den resterende del af indeværende byrådsperiode.
2. Borgmesterforvaltningen bemyndiges til at regulere antallet og fordelingen af tilforordnede vælgere på de enkelte afstemningssteder i forhold til det konkrete valg/den konkrete afstemning afstemning i indeværende byrådsperiode.
3. Borgmesterforvaltningen bemyndiges til i indeværende byrådsperiode på byrådets vegne dels at forestå den konkrete udpegning af de personer, der af partierne udpeges til at være valgstyrrerformænd, valgstyrere og tilforordnede vælgere på de enkelte afstemningssteder, dels at foretage den konkrete udpegning af de borgere, der melder sig som tilforordnet via kommunens hjemmeside.
4. Borgmesterforvaltningen bemyndiges til at tage stilling til alle øvrige praktiske forhold i forbindelse med afholdelse af valg/afstemninger i indeværende byrådsperiode.
5. Der etableres om muligt skiftehold for de tilforordnede vælgere på kommunens tre største afstemningssteder i forbindelse med kommunal- og regionalvalg.
6. Diætsatser for tilforordnede vælgere samt valgstyrere og valgstyrrerformænd fastsættes til 4 x den til enhver tid gældende diætsats for møder af højst 4 timers varighed (i alt 1.660 kr. i 2017) for deltagelse på hele valgdagen i forbindelse med kommunal- og regionalvalg.
7. Diætsatser for tilforordnede vælgere, der indgår i et eventuelt skiftehold på valgdagen i forbindelse med kommunal- og regionalvalg, fastsættes til den til enhver tid gældende diætsats for møder over 4 timers varighed (i alt 830 kr. i 2017).
8. Diætsatser for tilforordnede vælgere samt valgstyrere og valgstyrrerformænd fastsættes til 3 x den til enhver tid gældende diætsats for møder af højst 4 timers varighed (i alt 1.245 kr. i 2017) for deltagelse på valgdagen/afstemningsdagen i forbindelse med andre valg/afstemninger end kommunal- og regionalvalg.
9. Diætsatser for deltagelse ved brevstemmeafgivning i eget hjem, på plejehjem mv. fastsættes som hidtil efter de almindeligt gældende regler om diæter i kommunestyrelsesloven.
10. Diætsatser for deltagelse ved kontrol af om brevstemmer kan komme i betragtning dagen før valgdagen/afstemningsdagen fastsættes som hidtil efter de almindeligt gældende regler om diæter i kommunestyrelsesloven.

Beslutning

Valgbestyrelsen anbefaler Borgmesterforvaltningens indstilling.

Sagsfremstilling

Ændring af fordeling af tilforordnede vælgere

På mødet den 5/3 2014 godkendte byrådet Borgmesterforvaltningens beregning af fordeling af valgstyrrerformænd, valgstyrere og tilforordnede vælgere til afholdelse af valg i byrådsperioden 2014-2017.

Beregningen tog udgangspunkt i, at der ved de seneste afholdte valg har været brugt gennemsnitligt 533 tilforordnede vælgere inkl. valgstyrerformænd og valgstyrere.

Fordelingen af de 533 tilforordnede vælgere blandt byrådets partier er i overensstemmelse med valglovene sket ved forholdstalsvalg efter den såkaldte d'Hondtske metode på baggrund af de stemmetal, byrådspartierne opnåede ved kommunalvalget i 2013.

Ifølge valglovene skal byrådet for hvert afstemningsområde vælge mindst 5 og højst 9 valgstyrere til at forestå afstemningen og stemmeoptællingen på afstemningsstedet.

I Odense Kommune er der en mangeårig praksis for at udpege 5 valgstyrere blandt de tilforordnede vælgere til hvert afstemningssted svarende til i alt 150 valgstyrere. Fordelingen af valgstyrere blandt byrådets partier sker ligeledes ud fra et forholdstalsvalg efter den d'Hondtske metode.

Blandt valgstyrerne udpeges der for hvert afstemningssted 1 valgstyrerformand. Fordelingen af valgstyrerformænd blandt byrådets partier sker ligeledes ved forholdstalsvalg efter den d'Hondtske metode.

I indeværende byrådsperiode er der afholdt valg til Europa-Parlamentet, folkeafstemning om den fælles patentdomstol, folketingsvalg samt folkeafstemning om retsforbeholdene.

Borgmesterforvaltningen har i forbindelse med disse valghandlinger oplevet, at partierne ikke har mulighed for at udpege det nødvendige antal tilforordnede vælgere til brug for valghandlingen. Borgmesterforvaltningen har således gjort brug af borgere, der har tilmeldt sig via kommunens hjemmeside i overensstemmelse med byrådets beslutning herom på mødet den 1/2 2012.

Op mod 50% af de tilforordnede vælgere var således borgere, der havde tilmeldt sig via kommunens hjemmeside.

På baggrund af ovenstående foreslår Borgmesterforvaltningen, at antallet af tilforordnede vælgere, som byrådets partier skal udpege, reduceres med ca. 30% svarende til 151 personer og erstattes med borgere, jf. nedenstående oversigt og vedlagte bilag. Herved kan de frivillige borgere, der tilmelder sig via kommunens hjemmeside, straks få en bekræftelse på deres deltagelse og herunder få oplyst, på hvilket valgsted de skal være. Som det er i dag, kan de først sent få denne besked, nemlig når de enkelte partier har meddelt, at de ikke har mulighed for at udpege flere tilforordnede. Løsningen indebærer således en bedre service til de borgere, der ønsker at være tilforordnede, ligesom løsningen letter det administrative arbejde med at få bemandet de enkelte afstemningssteder, idet Borgmesterforvaltningen på forhånd i givet fald vil vide, hvor mange borgere der skal anvendes på de enkelte afstemningssteder.

Valgstyrere og valgstyrerformænd vil fortsat blive bemandet med personer udpeget af byrådets partier.

Ovenstående fordeling giver følgende resultat:

	Antal tilforordnede	Antal valgstyrere	Antal valgstyrerformænd	I alt
Socialdemokratiet	62	46	10	118
Radikale Venstre	7	8	1	16
Det Konservative Folkeparti	21	17	3	41
Socialistisk Folkeparti	14	9	2	25
Dansk Folkeparti	21	17	3	41
Venstre, Danmarks Liberale Parti	56	37	8	101
Enhedslisten	21	16	3	40
Borgere	151	0	0	151

Herudover skal der anvendes ca. 30 tilforordnede vælgere, der skal medvirke ved brevstemmeafgivningen i vælgerens eget hjem og på plejehjem mv. Fordelingen af disse tilforordnede vælgere blandt byrådets partier sker også ved forholdstalsvalg efter den d'Hondtske metode.

Ud over ovennævnte fordeling er der i Odense Kommune en langvarig praksis for, at de partier og kandidatlistes, der ikke er repræsenteret i byrådet, men som stiller op til det pågældende valg, hver får mulighed for at udpege op til 4 tilforordnede vælgere.

Alt efter, hvilket valg der er tale om, kan der blive behov for at regulere antallet af tilforordnede vælgere. Erfaringsmæssigt kan der således ved det enkelte valg opstå behov for regulering af dels det samlede antal tilforordnede vælgere, dels fordelingen af de tilforordnede vælgere.

Det indstilles derfor, at Borgmesterforvaltningen bemyndiges til at regulere antallet og fordelingen af tilforordnede vælgere på de enkelte afstemningssteder i forhold til det konkrete valg i indeværende byrådsperiode. En regulering af det samlede antal tilforordnede vælgere vil fortsat tage udgangspunkt i forholdstalsvalg efter den d'Hondtske metode.

Det indstilles endvidere, at Borgmesterforvaltningen, i lighed med tidligere valghandlinger, bemyndiges til på byrådets vegne dels at forestå den konkrete udpegning af de personer, der af partierne indstilles til at være valgstyrelsesformænd, valgstyrelsesmedlemmer og tilforordnede vælgere på de enkelte afstemningssteder, dels at foretage den konkrete udpegning af de borgere, der melder sig som tilforordnede vælgere via kommunens hjemmeside, og dels at tage stilling til øvrige praktiske forhold i forbindelse med afholdelse af valg i indeværende byrådsperiode.

Etablering af skiftehold for de tilforordnede vælgere

Med virkning fra den 1/4 2016 er valglovene blevet ændret, således at åbningstiden for afstemningsstederne er fremrykket fra kl. 9 til kl. 8 ved alle valgtyper, når valget eller afstemningen afholdes på en arbejdsdag.

Dette bevirker en endnu længere arbejdsdag for de tilforordnede vælgere, og det kan have betydning særligt i forbindelse med kommunal- og regionalvalget, hvor optællingen på de store steder kan strække sig til et stykke efter midnat.

Borgmesterforvaltningen har på baggrund af drøftelserne i Valgbestyrelsen på mødet den 7/12 2016 overvejet, om der i forbindelse med kommunal- og regionalvalget skal arbejdes med såkaldte skiftehold af tilforordnede vælgere på alle afstemningssteder eller alene på udvalgte større afstemningssteder.

Det er alene i forhold til de tilforordnede vælgere, at der kan arbejdes med en løsning med egentlige skiftehold. Valgstyrelserne, herunder valgstyrelsesformændene, er ansvarlige for valgets afvikling på valgdagen, herunder optællingen på valgaftenen, hvorfor der ikke er mulighed for at etablere skiftehold for disse grupper.

Etablering af skiftehold vil dels kræve et større antal tilforordnede vælgere, som, jf. ovenstående, kan være vanskeligt at få, dels vil det kræve en øget administrativ indsats, både af valgsekretariatet i forbindelse med valgets tilrettelæggelse, men også af den enkelte valgstyrelsessekretær, valgstyrelsesformand og af valgstyrelserne på de enkelte valgsteder, idet disse vil skulle være parate til at modtage og instruere det nye hold på et i forvejen travlt tidspunkt af valgdagen.

Der er samtidig ingen tvivl om, at et kommunal- og regionalvalg strækker sig over rigtig mange timer – særligt på de største afstemningssteder, hvor der er mange stemmesedler og brevstemmesedler, der skal tælles op efter kl. 20, hvor afstemningsstederne lukker. Denne dag forlænges yderligere, idet afstemningsstederne nu skal åbne kl. 8.

Henset til ovenstående foreslår Borgmesterforvaltningen, at der til det kommende kommunal- og regionalvalg om muligt etableres skiftehold for de tilforordnede vælgere på kommunens tre største afstemningssteder, således at første hold f.eks. møder fra kl. 6.45-17.00, medens andet hold møder kl. 16.30 og frem, til optællingen er afsluttet.

For at afhjælpe valgstyrelserne og de tilforordnede vælgere ved optællingen på nogle af kommunens øvrige større afstemningssteder vil Borgmesterforvaltningen efter behov udsende ekstra administrativt personale i forbindelse med kommunal- og regionalvalg.

Borgmesterforvaltningen vil i forbindelse med evalueringen af valget vurdere, om der fremover vil være behov for at etablere skiftehold i forbindelse med kommunal- og regionalvalg, herunder om der vil være behov for at etablere skiftehold på flere afstemningssteder end de tre største.

Ifølge valglovene ydes der diæter til valgstyrene, herunder valgstyrrerformændene, samt til de tilfornordnede vælgere for deres virksomhed i forbindelse med valget. Diæterne ydes efter reglerne i lov om kommunernes styrelse. Byrådet kan dog beslutte, at der ikke skal ydes diæter, eller at de diæter, der ydes, udgør et andet beløb, end der følger af reglerne i lov om kommunernes styrelse.

Diæterne kan pr. dag højst udgøre det femdobbelte af det diætbløb, som i henhold til reglerne i lov om kommunernes styrelse er fastsat for møder af højst 4 timers varighed. Denne diæt udgør aktuelt 415 kr. (2017-niveau).

I Odense Kommune ydes der aktuelt en diæt svarende til et møde over 4 timers varighed for deltagelse på valgdagen. Denne diæt udgør aktuelt 830 kr. (2017-niveau). Derudover ydes der diæter efter kommunestyrelseslovens regler til de ca. 30 tilfornordnede vælgere, der deltager ved brevstemmeafgivningen i vælgerens eget hjem og på plejehjem mv., hvilket typisk udløser en diæt på 830 kr. Endelig ydes der diæter til de 30 valgstyrrere og de 30 valgstyrrerformænd efter kommunestyrelseslovens regler for opgaver dagen før valget i forbindelse med kontrollen af, om brevstemmerne kan komme i betragtning. Det udløser typisk en diæt på 415 kr. (i 2017). Alt efter omfanget af brevstemmer til det konkrete valg kan kontrollen dog strække sig ud over 4 timer, hvorved der udløses en diæt på 830 kr. (i 2017).

Som nævnt ovenfor er åbningstiden for afstemningsstederne fremrykket fra kl. 9 til kl. 8 ved alle valgtyper, når valget eller afstemningen afholdes på en arbejdsdag.

Dette bevirker en endnu længere arbejdsdag for de tilfornordnede vælgere, og det kan have betydning særligt i forbindelse med kommunal- og regionalvalget, hvor optællingen på de store steder kan strække sig til et stykke efter midnat.

På baggrund af ovenstående samt på baggrund af drøftelserne i Valgbestyrelsen på mødet den 7/12 2016 foreslår Borgmesterforvaltningen, at diætbløbene til de tilfornordnede vælgere, valgstyrrere og valgstyrrerformænd fastsættes således, angivet i 2017-niveau:

- I forbindelse med kommunal- og regionalvalg, som typisk strækker sig over mange timer, idet optællingen først afsluttes et stykke efter midnat på en række valgsteder, foreslår Borgmesterforvaltningen følgende diætsatser for tilfornordnede vælgere, valgstyrrere og valgstyrrerformænd for deres deltagelse på valgdagen:
 - Tilfornordnede vælgere, der deltager i skiftehold, vederlægges med en diæt svarende til den til enhver tid gældende diætsats for møder over 4 timers varighed (830 kr. i 2017).
 - Tilfornordnede vælgere, der deltager på hele valgdagen, vederlægges med en diæt svarende til 4 x den til enhver tid gældende diætsats for møder af højst 4 timers varighed (i alt 1.660 kr. i 2017).
 - Valgstyrrere og valgstyrrerformænd vederlægges med en diæt svarende til 4 x den til enhver tid gældende diætsats for møder af højst 4 timers varighed (i alt 1.660 kr. i 2017).
- I forbindelse med øvrige valg og afstemninger, som typisk også strækker sig over mange timer uden dog at vare så længe som et kommunal- og regionalvalg, foreslår Borgmesterforvaltningen følgende diætsatser:
 - Tilfornordnede vælgere samt valgstyrrere og valgstyrrerformænd vederlægges med en diæt svarende til 3 x den til enhver tid gældende diætsats for møder af højst 4 timer varighed for deltagelse på valgdagen/afstemningsdagen (i alt 1.245 kr. i 2017).
- Diætsatser for deltagelse ved brevstemmeafgivning i eget hjem, på plejehjem mv. fastsættes som hidtil efter de almindeligt gældende regler om diæter i kommunestyrelsesloven. Da dette normalt strækker sig ud over 4 timers varighed, vil diætsatsen udgøre 830 kr. (i 2017).
- Diætsatser for deltagelse ved kontrol af, om brevstemmer kan komme i betragtning dagen før valgdagen/afstemningsdagen, fastsættes som hidtil efter de almindeligt gældende regler om diæter i kommunestyrelsesloven. Da dette normalt ikke strækker sig ud over 4 timer, vil diætsatsen udgøre 415 kr. (i 2017). Dog kan det ikke udelukkes, at kontrollen af brevstemmerne som følge af omfanget af de indkomne brevstemmer ved enkelte valg kan strække sig ud over 4 timers varighed og dermed udløse en diæt på 830 kr. (i 2017).

Diæterne udbetales som B-indkomst, hvorfor der indeholdes skat af beløbet.

Text

Sagen har ingen konsekvenser for et eller flere af byrådets otte effektmål.

Økonomi

Såfremt Borgmesterforvaltningens indstillinger godkendes, vil den samlede udgift til diæter på valgdagen i forbindelse med et kommunal- og regionalvalg udgøre ca. 884.780 kr. pr. valg mod tidligere ca. 442.390 kr. pr. valg, hvilket vil medføre en øget udgift til diæter på ca. 442.390 kr. pr. kommunal- og regionalvalg.

Den samlede udgift til diæter på valgdagen ved øvrige valg/afstemninger vil udgøre ca. 663.585 kr. pr. valg mod tidligere ca. 442.390 kr. pr. valg, hvilket vil medføre en øget udgift til diæter på ca. 221.195 kr. pr. valg/afstemning.

Ovenstående tager udgangspunkt i, at antallet af tilforordnede vælgere inkl. valgstyrelser og valgstyrelsesformænd i alt udgør 533, jf. vedlagte bilag, hvilket er det antal, der gennemsnitligt bruges i forbindelse med valg. Som nævnt i sagsfremstillingen afhænger antallet imidlertid af, hvilken type af valg/afstemning der er tale om.

Ovenstående tager endvidere udgangspunkt i diætsatsen for 2017.

Merudgiften afholdes inden for Borgmesterforvaltningens nuværende valgbudget, hvor der set over en årrække har været et mindreforbrug.

En forudsætning for finansieringen er således, at der i de år, hvor der enten ikke er valg, eller hvor valgbudgettet ikke anvendes fuldt ud i forbindelse med afholdelse af et givent valg, overføres til næste års valgbudget.

Sagen har således ingen økonomiske konsekvenser for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Oversigt over fordeling af valgstyrelser, valgstyrelsesformænd og tilforordnede vælgere

Punkt 2: Anmodning fra nef Fonden om afholdelse af valg til repræsentantskab i forbindelse med kommunal og regionalvalget den 21. november 2017

00.01.00-A00-2431-16

Resume

Ved mail af 9/2 2017 har nef Fonden anmodet om, at det kommende valg til repræsentantskabet for nef Fonden afvikles samtidig med kommunal- og regionalvalget den 21/11 2017 på to af Odense Kommunes afstemningssteder.

Der skal med denne sag tages stilling til nef Fondens anmodning.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller til Valgbestyrelsen:

1. Valgbestyrelsen imødekommer ikke nef Fondens anmodning med den begrundelse, der fremgår af sagsfremstillingen.
2. Valgbestyrelsen bemyndiger Borgmesterforvaltningen til at afslå eventuelle fremtidige anmodninger om afholdelse af private afstemninger til samtidig afholdelse med de valg og afstemninger, der henhører under Valgbestyrelsens kompetence.

Beslutning

Udsat med henblik på indhentelse af yderligere oplysninger.

Sagsfremstilling

Nef Fonden har i sin anmodning af 9/2 2017 blandt andet anført følgende:

"...om det er muligt at holde valg til repræsentantskabet samme dag og med samme valgsteder som kommunalvalget?"

Vi vurderer, at dette umiddelbart vil give os en væsentlig større opbakning til valget til nef's repræsentantskab, hvilket vi ville være meget glade for.

Det er netkunderne i netselskabets bevillingsområde, som er stemmeberettigede til valget til repræsentantskabet. Bevillingsområdet dækker Kerteminde Kommune samt små dele af Nyborg og Odense Kommuner. Vi har rettet henvendelse til Kerteminde Kommune, der er positivt stemt for en "store valgdag".

Vi er interesseret i at høre, om I er positive over for ideen, og om I umiddelbart ser noget til hinder for, at den kan føres ud i livet? Vi er indstillet på, at der kan være visse formalia, der skal overholdes, ligesom vi, i det tilfælde, der ikke er plads i valgbygningen, gerne opstiller en vogn udenfor valgstedet, hvor nef-valget kan foregå."

Nef Fonden har supplerende oplyst, at de valgsteder, man ønsker at benytte i Odense Kommune, er Fjordagerhallen og Agedrup Skole.

Det fremgår af nef Fondens hjemmeside og særligt af den senest offentliggjorte årsrapport fra 2015 på fondens hjemmeside, at nef-koncernen består af modervirksomheden nef Fonden, der er en erhvervsdrivende fond, som udøver sine aktiviteter gennem 3 helejede dattervirksomheder, hvoraf to af disse drives på kommercielle vilkår.

Om muligheden for at afholde andre afstemninger samtidig med et kommunal- og regionalvalg fremgår det af vejledning om kommunale og regionale valg (vejledning nr. 9458 af 29/8 2013) at:
"Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der i forbindelse med valget skal afholdes en særlig lokal afstemning. En forudsætning herfor er, at den lokale afstemning kan tilrettelægges på en sådan måde, at den lokale afstemning foregår tydeligt og klart adskilt fra kommunal- og regionalvalget, herunder med særlige valgborde, stemmerum og stemmekasser, og så vidt muligt i adskilte lokaler med særskilte adgangsveje til de pågældende stemmelokaler. Den lokale afstemning skal herudover tilrettelægges på en måde, så den ikke kan virke forstyrrende på vælgernes adgang til at stemme ved

kommunal- og regionalvalget eller på gennemførelsen af valget i øvrigt, og sådan at kommunal- og regionalvalget har første prioritet i forhold til den lokale afstemning."

På mødet den 7/12 2016 godkendte Valgbestyrelsen Borgmesterforvaltningens indstilling om ikke at imødekomme Ældrerådets anmodning om, at det kommende valg til Ældrerådet afvikles som et fremmødevalg til samtidig afholdelse og dermed på samme lokaliteter som kommunal- og regionalvalget.

Borgmesterforvaltningen vurderede i den forbindelse, at det langt fra var alle lokaliteter, der kunne imødekomme kravet om, at en lokal afstemning så vidt muligt skal foregå i separat lokale, hvis det afholdes sammen med et kommunal- og regionalvalg.

Borgmesterforvaltningen vurderede tilsvarende, at det ville være de færreste steder, hvor der ville være plads til separate valgborde og stemmebokse i det valglokale, der anvendes til kommunal- og regionalvalg.

Borgmesterforvaltningen vurderede således, at afholdelse af valg til Ældrerådet i Odense Kommune som et fremmødevalg sammen med kommunal- og regionalvalget ville virke forstyrrende på vælgerens adgang til at stemme ved kommunal- og regionalvalget, ligesom det ville virke forstyrrende på gennemførelsen af valget i øvrigt på en sådan måde, at kommunal- og regionalvalget ikke ville have karakter af første prioritet i forhold til ældrerådsvalget.

På baggrund af ovenstående er det således tilsvarende Borgmesterforvaltningens vurdering, at afholdelse af valg til nef Fondens repræsentantskab på to af kommunens afstemningssteder vil virke forstyrrende på vælgerens adgang til at stemme til et kommunal- og regionalvalg.

Det forhold, at nef Fonden har oplyst, at de er indstillet på at opstille en vogn udenfor valgstedet til brug for valg til deres repræsentantskab, ændrer efter Borgmesterforvaltningens opfattelse ikke herved.

Borgmesterforvaltningen har herved lagt vægt på, at der efter Borgmesterforvaltningens vurdering ikke er tale om en egentlig lokal afstemning, men i stedet valg til et repræsentantskab i en selvstændig juridisk enhed, der blandt andet driver kommercielle aktiviteter, jf. ovenfor. Det anses på den baggrund for tvivlsomt, om Odense Kommune lovligt kan imødekomme anmodningen uden at opkræve "leje" af plads til opstilling af vogn udenfor valgstedet.

Borgmesterforvaltningen har endvidere lagt vægt på, at såfremt anmodningen fra nef Fonden vurderes at kunne imødekommes, vil det ud fra en lighedsbetragtning være vanskeligt at afvise eventuelle lignende anmodninger, hvorved der efter Borgmesterforvaltningens vurdering er risiko for, at kommunal- og regionalvalget ikke vil have karakter af første prioritet.

På baggrund af ovenstående indstiller Borgmesterforvaltningen således, at nef Fondens anmodning ikke imødekommes.

Det bemærkes afslutningsvis, at der i Odense Kommune er tradition for, at Valgbestyrelsen i overensstemmelse med reglerne i valglovgivningen tillader velgørende organisationer at foretage indsamling til velgørende formål på kommunens afstemningssteder på valgdagen.

Nærværende sag har ingen indflydelse på spørgsmålet om tilladelse til indsamlinger på valgdagen. Borgmesterforvaltningen vil som hidtil forelægge særskilt sag herom for Valgbestyrelsen, når eventuelle ansøgninger herom er indkommet.

Text

Sagen har ingen konsekvenser for et eller flere af byrådets otte effektmål.

Økonomi

Denne sag har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 3: Drøftelse af mulige tiltag til forhøjelse af valgdeltagelsen i forbindelse med det kommende kommunalvalg

00.00.00-G01-2005-16

Resume

Borgmesterforvaltningen, Valgsekretariatet, er i gang med at forberede det kommende kommunalvalg.

Til brug for det videre arbejde ønskes der en drøftelse i Valgbestyrelsen af, om der til det kommende kommunalvalg skal iværksættes tiltag med henblik på at forhøje valgdeltagelsen, og i givet fald til hvilke målgrupper tiltagene skal rettes. Endelig ønskes der en drøftelse af, hvilke typer af tiltag der i givet fald skal iværksættes, herunder særligt om tiltag vedrørende synlighed og festliggørelse af valgdagen skal prioriteres fremfor tiltag, der fokuserer på muligheden for at brevstemme.

Til brug for drøftelsen gennemgås nedenfor i sagsfremstillingen blandt andet følgende:

- De tiltag, der blev iværksat ved det seneste kommunalvalg i Odense Kommune, og evalueringen heraf.
- De tiltag, der generelt iværksættes i Odense Kommune med henblik på forhøjelse af valgdeltagelsen i forbindelse med afholdelse af valg.
- Konklusioner fra de forskningsprojekter, der har været vedrørende de forskellige tiltag til forhøjelse af valgdeltagelsen.
- Det inspirationskatalog, som KL, Danske regioner og Økonomi- og Indenrigsministeriet netop har udsendt til brug for kommunalvalget 2017 (KV17).
- En række eksempler på typer af tiltag med henblik på at forhøje valgdeltagelsen til det kommende kommunalvalg.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Valgbestyrelsen drøfter, om der til det kommende kommunalvalg skal iværksættes tiltag med henblik på at forhøje valgdeltagelsen, hvilke typer af tiltag, der i givet fald skal iværksættes, samt hvilke målgrupper tiltagene i givet fald skal rettes mod.

Drøftet.

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

1. Kommunalvalget 2013 (KV13) – baggrund og indsats

Ved kommunalvalget i 2009 var der den laveste valgdeltagelse i 35 år (bortset fra triple-valget i 2001). En undersøgelse fra Københavns Universitet af valgdeltagelsen i 2009 afslørede ydermere, at der var stor ulighed i valgdeltagelsen, således at unge, nydanskere og marginaliserede fra arbejdsmarkedet stemte markant mindre end gennemsnittet (Bhatti & Hansen 2010).

I 2013 var der fra politisk og organisatorisk side stor fokus på at øge valgdeltagelsen. Det daværende Social- og Indenrigsministerium sendte et brev til alle landets borgmestre, hvor de opfordrede landets kommuner til at etablere mobile valgsteder, blandt andet på biblioteker. Derudover opfordrede ministeren til, at man havde særlige overvejelser omkring at etablere mobile valgsteder på uddannelsessteder for at højne valgprocenten blandt de unge vælgere. Det lykkedes at få valgdeltagelsen i 2013 til at stige med 6,1 procentpoint nationalt i forhold til valget i 2009. Årsagen var ifølge forskerne (Bhatti, Dahlgaard, Hansen & Hansen 2014) kombinationen af de landsdækkende kampagner og engagerede kommuner.

Mit Aftryk-kampagnen (Stupid-Studio)

Blandt andet på baggrund af ministeriets opfordring til kommunerne indgik Odense Kommune med Valgbestyrelsens godkendelse en aftale med designbureauet Stupid-Studio om iværksættelse af kampagnen Mit Aftryk. Formålet var at

skabe en tidløs kampagne- og kommunikationsplatform, der ud over at kunne genbruges skulle få de unge til at engagere sig generelt i valghandlingen, samt bygge bro imellem kommunen og de unge borgere.

Valgbestyrelsen godkendte samtidig op til KV13 en målsætning om, at valgdeltagelsen blandt de unge vælgere på 18-29 år enten skulle være status quo eller skabe en forøgelse på 1 % til KV13. Samlet set skete der en forøgelse af valgdeltagelsen blandt de unge vælgere på 12,3 % i Odense Kommune ved KV13, hvilket var langt over målsætningen på 1 %. Hele forøgelsen kan dog ikke tilskrives kampagnen Mit Aftryk, da der ved KV13 også var massive kampagner for at få folk til at stemme, blandt andet på landsdækkende tv. Der er dog ingen tvivl om, at kampagnen fik involveret og engageret rigtig mange af de unge i Odense og især de sociale medier.

I forbindelse med kampagnen ”Mit Aftryk” ved KV13 blev følgende kommunikationsformer således anvendt, jf. kampagnens evalueringsmateriale:

”Offline:

Arbejder man med adfærd, er det afgørende at arbejde med konteksten omkring målgruppen. Jo flere steder, de møder kommunikationselementer tæt på dem, des mere ”primes” og forberedes de, hvilket igen vil sige, at sandsynligheden for, at de stemmer på selve valgdagen, øges. Vi valgte derfor at involvere lokale caféer, skoler og boligkvarterer med lav valgdeltagelse samt lokale unge som ambassadører i kampagnen.

Online:

Sociale medier kan blandt andet bruges til at synliggøre fællesskaber, hvilket er relevant, når det kommer til at tydeliggøre, at andre unge stemmer. Vi valgte derfor at fokusere på online aktiviteter omkring Facebook & Instagram. Vi ønskede at flytte fokus fra dem, der ikke stemmer, til i stedet at fortælle historien om alle dem, der gør, og lade dem agere som talerør. Mennesker er grundlæggende kodet til at afspejle andres adfærd. Viser man derfor den ønskede adfærd, er det den, vi spejler og imiterer. Det gælder i denne fortælling om at være konkret, handlingsvisende og troværdig. Mit Aftryk fik i løbet af 1½ måned 1.983 likes, hvoraf ca. 70 % var fra den direkte målgruppe 18-29 årige, og 1.463 var specifikt fra Odense.

Instagram #MitAftryk:

Instagram er en billedportal, der bruges af mange unge til at dokumentere deres liv i billeder. Et oplagt peer to peer-værktøj, der giver målgruppen en mulighed for at indvie deres venner i, at de stemmer, samt minde dem om, at de skal gøre det samme. Mere end 200 billeder og videoer blev tagget med #MitAftryk i løbet af kampagnen og eksponeret for mere end 30.000 mennesker”.

Nedenfor gennemgås de enkelte indsatser i forbindelse med kampagnen Mit Aftryk til KV13 samt effekterne heraf.

Plakater i Bolbro

I forbindelse med "Mit aftryk"-kampagnen op til KV13 blev der i Bolbro uddelt flyers og ophængt plakater i tilfældigt udvalgte opgange. Plakaterne viste fodaftryk og havde blandt andet teksten: "Vi stemmer, mvh. Beboerne på Grønløkkevej". Afsenderne var i dette tilfælde beboere på en vej i kvarteret. Flyeren, der blev uddelt i kvarteret, viste valgstedet på et kort og havde dato og tidspunkt for valget samt en tekst om, at man skulle huske sit valgkort.

I rapporten fra Københavns Universitet: "Kan man øge valgdeltagelsen?" har man analyseret effekten af dette tiltag i Bolbro, og det viste en meget positiv effekt hos nydanskere. Effekten af kampagnen i Bolbro var en forøgelse af valgdeltagelsen på 14,4 procentpoint hos nydanskere.

Øget mulighed for brevstemmer

I forbindelse med kampagnen "Mit Aftryk" ved KV13 var der mulighed for at brevstemme på Borgerservice og bibliotekerne samt på mobile valgsteder ved i alt 17 ungdomsuddannelser, studenterhuset og SDU. I alt blev der afgivet 6.767 brevstemmer, hvoraf de 1.758 brevstemmer blev afgivet via de mobile valgsteder. 356 brevstemmer blev videresendt til andre kommuner, så samlet set blev der afgivet i alt 1.402 brevstemmer fra Odenseborgere på uddannelsesstederne.

Som nævnt var resultatet ved KV13, at valgdeltagelsen blandt de 18-29-årige steg med 12,3 procentpoint i Odense Kommune. Det var ikke muligt entydigt at konkludere, at stigningen alene skyldes kampagnen "Mit aftryk", idet antallet af kampagner på landsplan og intensiteten af dem var usædvanlig høj op til kommunalvalget i 2013. Det fremgår således af resultater og tendenser fra rapporten: "Kan man øge valgdeltagelsen?", at:

"Samlet set steg valgdeltagelsen markant for flere af eksperimenterne målgruppe ved kommunalvalget i 2013. Eksempelvis steg de 18-21 åriges valgdeltagelse fra 2009 til 2013 med 13 procentpoint. Hele denne effekt kan på ingen måde tilskrives de undersøgte eksperimenter, men skal nok snarere findes i de store landsdækkende kampagner som eksempelvis Danmarks Radios mobiliseringskampagner og kommunernes egne tiltag, der samlet set havde langt større

volumen. Det betyder også, at valgdeltagelsen for vores kontrol og stimuligrupper ville være steget uagtet eksperimenterne. Med andre ord kom effekten af eksperimenterne oven i de i forvejen massive kampagners forsøg på at styrke valgdeltagelsen. Det betyder, at for nogle vælgere kan de undersøgte mobiliseringstiltag potentielt være druknet i mængden af kampagner. Da antallet af mobiliseringskampagner og intensiteten af dem ved kommunalvalget i 2013 var usædvanligt højt, kan det ikke afvises, at tiltagens effekt ville være endnu større ved et "normalt" kommunalvalg".

Den øgede mulighed for at brevstemme ved KV13 var forbundet med væsentlige økonomiske og personalemæssige ressourcer. Ud over planlægningen af forløbet med uddannelsesstederne mv. kræver det ressourcer at opsætte, bemande og nedtage de mobile valgsteder. Borgerservice, Folkeregisteret, der primært varetager opgaven med brevstemmeafgivningen i Odense Kommune, foretog efter KV13 et overslag på det personalemæssige resourceforbrug i forbindelse med tilrettelæggelsen og bemanningen af de mobile brevstemmeenheder. Borgerservice, Folkeregisteret, har beregnet, at en brevstemme på uddannelsesstederne til KV13 har kostet ca. 188 kr. pr. stk. I beregningen indgår 1.247 personaletimer, som tilsammen giver en ekstra lønudgift på ca. 263.000 kr.

Som det fremgår nedenfor under pkt. 3, har KL i forbindelse med deres inspirationskatalog for kommunalvalget 2017 (KV17) besluttet, at de ikke i år vil have særligt fokus på brevstemmer. Dette skyldes blandt andet, at brevstemmeperioden er blevet kortere, og fordi postforløbet fra 2016 risikerer at skabe udfordringer i forhold til levering af brevstemmerne.

Valgbestyrelsens beslutning om tiltag generelt ved valg

På mødet den 17/12 2014 besluttede Valgbestyrelsen, blandt andet på baggrund af evalueringerne af KV13-indsatserne, følgende tiltag ved fremtidige valg:

- Der gives mulighed for, at vælgerne kan brevstemme på Borgerservice og bibliotekerne.
- Kommunens digitale platforme i form af Facebook og så vidt muligt Twitter og Instagram anvendes til kommunikation af valget sammen med den digitale platform, der er skabt via "Mit Aftryk".
- Film om, hvordan man brevstemmer, og film, der illustrerer fremgangsmåden ved afstemning på valgdagen, gøres tilgængelig via de sociale medier og kommunens hjemmeside. Filmene søges sammen med kommunikationsplatformene særligt udbredt på ungdomsuddannelserne og SDU via skolernes intranet og hjemmesider. Der udsendes en SMS til alle vælgere på valgdagen, hvori de mindes om at stemme.

2. Mulige målgrupper for tiltag til forhøjelse af valgdeltagelsen til KV17

Til brug for drøftelsen af mulige målgrupper for tiltag til forhøjelse af valgdeltagelsen til det kommende kommunalvalg, gennemgås nedenfor valgforskernes resultater fra KV13 om, hvilke målgrupper der stemte, og hvilke der ikke gjorde i Odense Kommune. På denne baggrund oplistes nogle eksempler på mulige målgrupper samt forslag til involvering af fagforvaltningerne, dels i arbejdet med at udfinde målgrupper og dels i arbejdet med at iværksætte tiltag, der kan nå ud til disse målgrupper.

Hvem stemte til kommunalvalget i 2013

Stemmeprocenten til KV13 udgjorde 70,23% i Odense Kommune.

I rapporten, "Hvem stemte, og hvem blev hjemme" fra Københavns Universitet har man undersøgt valgdeltagelsen blandt over 4,36 mio. vælgere ved kommunalvalget den 19/11 2013 i alle landets kommuner.

Rapporten beskriver valgdeltagelsen fordelt på socio-demografiske grupper: Alder, køn, uddannelse, indkomst, tilknytning til arbejdsmarkedet, etnisk baggrund og statsborgerskab samt valgdeltagelsen blandt personer med synshandicap. Rapporten indeholder uddybende tabeller for de enkelte kommuner og dermed også specifikt for Odense Kommune. Nogle af disse tabeller for Odense Kommune gengives nedenfor.

Rapporten viser, at der fortsat er en udfordring med valgdeltagelsen hos de unge vælgere. Valgdeltagelsen på personlig indkomst og primær beskæftigelse viser, at der blandt de laveste indkomster også er en lav deltagelse, og det viser et billede af, at der også ved KV13 var en udfordring med de marginaliserede fra arbejdsmarkedet.

Endvidere viser stemmeprocenter opdelt på etniske danskere, indvandrere og efterkommere af indvandrere, at der ved KV13 var en lav valgdeltagelse blandt nydanskere.

Derudover kan man ud fra nedenstående oversigter se, at de 30-39 årige også har en lav valgdeltagelse sammenlignet med de andre aldersgrupper.

B2.461.1: Valgdeltagelse opdelt på aldersgrupper.

	Pct.	N
18 år	72,4	2.444
19-21 år	58,6	10.623
22-29 år	57,6	27.592
30-39 år	66,6	23.912
40-49 år	73,1	25.749
50-59 år	77,6	23.450
60-69 år	84,1	21.097
70-79 år	81,8	13.389
80-89 år	65,8	6.231
90-99 år	42,0	1.304
100- år	21,1	38

B2.461.4: Valgdeltagelse opdelt på personlig indkomst.

	Pct.	N
Under 100.000 kr.	57,7	22.161
100.000-199.999 kr.	66,9	43.052
200.000-299.999 kr.	67,6	36.286
300.000-399.999 kr.	79,9	27.824
400.000-499.999 kr.	84,7	13.505
500.000-599.999 kr.	85,7	5.498
600.000-699.999 kr.	84,7	2.481
700.000-799.999 kr.	87,0	1.291
800.000-899.999 kr.	85,9	744
900.000-999.999 kr.	86,2	515
Over 1.000.000 kr.	85,0	1.516

B2.461.5: Valgdeltagelse opdelt efter primær beskæftigelse for udvalgte grupper.

	Pct.	N
Nettoledige	60,6	4.128
Bruttoledige	57,1	1.469
Flexydelse	83,7	208
Delvis ledighed	65,6	221
Beskæftiget uden løn	57,2	481
Uddannelsesforanstaltning/vejledning og opkvalificering	53,0	742
Sygedagpenge	61,6	1.069
Kontanthjælp	40,6	4.357
Øvrige uden for arbejdsstyrken	45,3	4.880
Førtidspensionist	55,3	9.296
Ledighedsydelse	68,8	400
Øvrige stemmeberettigede borgere	75,2	127.115

B2.461.6: Valgdeltagelse for etniske danskere, indvandrere og efterkommere efter statsborgerskab.

	Danske statsborgere		Udenlandske statsborgere		Alle
	Pct.	N	Pct.	N	
Dansk	75,6	134.943	60,4	144	75,6
Indvandrere	49,7	7.208	30,9	10.992	38,3
Efterkommere	42,7	2.223	39,5	319	42,3

Mulige målgrupper for tiltag i forbindelse med KV17

På baggrund af ovenstående kan mulige målgrupper for eventuelle tiltag i forbindelse med KV17 være følgende:

- Unge vælgere mellem 18-29 år.
- Vælgere mellem 30-39 år.
- Socialt udsatte.
- Vælgere med anden etnisk baggrund end dansk.

Det foreslås i forhold til udvælgelsen af målgrupper, at de enkelte fagforvaltninger inddrages og bidrager med deres faglighed og ikke mindst netværk i forhold til de enkelte målgrupper. Fagforvaltninger kan således bidrage med at pege på de enkelte målgrupper samt komme med forslag til, hvorledes man når ud til disse.

Til eksempel kan nævnes, at Børn- og Ungeforvaltningen kan bidrage til at nå ud til de travle børnefamilier, der som oftest vil ligge i målgruppen af vælgere mellem 30-39 år. Beskæftigelses- og Socialforvaltningen kan bidrage med at nå ud til forskellige grupper af socialt udsatte samt til borgere med anden etnisk baggrund. By- og Kulturforvaltningen kan via kontakten med kultur- og idrætsforeningerne ligeledes bistå med at nå ud til de unge vælgere samt vælgere med anden etnisk baggrund. Den ældre vælgergruppe har traditionelt set en høj valgdeltagelse, men Ældre- og Handicapforvaltningen bistår i høj grad med planlægning af muligheden for at brevstemme i eget hjem og på de forskellige bosteder.

Såfremt Valgbestyrelsen er enig i, at fagforvaltningerne med fordel kan inddrages i arbejdet med tiltag til forhøjelse af valgdeltagelsen, vil Borgmesterforvaltningen tage initiativ til at nedsætte en arbejdsgruppe med repræsentanter fra alle forvaltninger.

Ud fra drøftelserne i Valgbestyrelsen vil arbejdsgruppen få til opgave at udarbejde oplæg til, hvilke konkrete tiltag, der skal iværksættes med henblik på at øge valgdeltagelsen til KV17, til hvilke konkrete målgrupper sådanne tiltag skal målrettes, og hvilken rolle den enkelte fagforvaltning spiller i forhold til implementeringen af de enkelte tiltag.

På baggrund af dette oplæg forelægges der en sag til endelig beslutning i Valgbestyrelsen.

3. KL's inspirationskatalog Kommunalvalg 2017

KL står sammen med Danske Regioner og Økonomi- og Indenrigsministeriet bag kampagnen "Tænk dig om, før du ikke stemmer", som blev lanceret første gang ved KV13.

KL har i den forbindelse netop udsendt et inspirationskatalog, som samler den viden, der i dag findes om tiltag til forhøjelse af valgdeltagelsen. Det fremgår af inspirationskataloget, at KL i forbindelse med KV17 vil gøre en indsats for at fatholde den høje valgdeltagelse fra KV13.

Målgruppen for kampagnen er alle borgere, som ikke har truffet et aktivt valg om ikke at stemme, men som alligevel risikerer ikke at få stemt på valgdagen. Kampagnen har et særligt fokus på unge under 30 år, idet de unge har en lav valgdeltagelse, og der er samtidig en risiko for, at unge, som ikke stemmer ved et valg, heller ikke stemmer ved næste valg.

Det fremgår endvidere af inspirationskataloget, at kampagnen ikke vil have særligt fokus på brevstemmer og mobile valgsteder. Det skyldes, at brevstemmeperioden er blevet kortere, og at postforliget fra 2016 risikerer at skabe udfordringer i forhold til levering af brevstemmerne.

KL vil i stedet satse på følgende:

- Strategiske partnerskaber med private virksomheder, som bakker op om kampagnen, uden anden form for modydelse end eventuel omtale af deres engagement.
- Synlighed, hvor borgerne er (f.eks. facadebanner på idrætshal, banner i gågade eller på siden af hjemmeplejens biler).
- Festliggørelse af valgdagen.
- Anvendelse af kommunens egne ressourcer og kontaktflader (anvendelse af kommunale bygninger, biler samt information blandt medarbejdere).
- Anderledes og overraskende aktiviteter (happenings og nudging).
- Dyrk det lokale engagement (involvare lokale rollemodeller, foreninger, virksomheder mv.)

De enkelte elementer gennemgås nærmere nedenfor under pkt. 4 om mulige kommunikative tiltag.

Kampagnen er ifølge KL designet, så den er nem at bruge lokalt. Den kan stå alene eller integreres i en lokal indsats. Som en del af kampagnen lanceres en online værktøjskasse, hvor kommunerne kan downloade og bestille kampagnens elementer. Alle filer er gratis at bruge og bliver lagt op i et redigerbart format, således at det f.eks. er muligt at kombinere KL's kampagne med en lokal kampagne, kommunens logo, budskaber eller lignende.

4. Mulige kommunikative tiltag i forbindelse med KV17

Vi ved fra rapporter og analyser af KV13, at generel synlighed har en god effekt på vælgerne, uanset om det er generel synlighed på de sociale medier, i lokalpressen eller i lokalmiljøet.

Der var en stor stigning i valgdeltagelsen blandt de unge vælgere ml. 18-29 år, men, jf. ovenfor, kan det ikke konkluderes, at den massive satsning på de mobile brevstemmesteder var udslagsgivende for valgdeltagelsen. Henset hertil samt de udfordringer, der er med brevstemmerne, jf. det anførte i KL's inspirationskatalog, og endelig det forhold, at brevstemmer

er administrativt ressourcetunge, tager nedenstående forslag til typer af tiltag udgangspunkt i synlighed og festliggørelse af valgdagen fremfor fokus på brevstemmer.

Synlighed og massiv tilstedeværelse

Valg er demokratiets festdag. I inspirationskataloget fra KL foreslås det, at valgdagen festliggøres og er en fest, hvor man fejrer demokratiet, hvilket er en idé, som vi også gerne vil præsentere i forbindelse med tiltagene ved KV17. Målgruppen er børnefamilier, voksne og de ældre, og tiltag kunne være:

- Alle flager i hele byen.
- Lokale laver specielle valgmenuer, valgekage m.m.
- Der bliver afholdt en valgkoncert et sted i byen.
- Samarbejde med de lokale medier om demokratimøder, valgdebatter m.m.
- Videoer på de sociale medier, hvor private fortæller, hvordan de fejrer demokratiet.

For de unge kunne man bruge X som et symbol (X-faktor) til at fejre dagen:

- Billeder af unge, der krydser armene.
- Har du X-faktor? På de sociale medier.
- Brug din stemme til andet end at synge.
- En særlig X-faktor-udsendelse i samarbejde med DR.
- For de unge er det X-dag med en speciel øl.
- Uddele vandflasker med X på.

Dyrk det lokale engagement

KL nævner ligeledes i inspirationskataloget, at en anden måde at skabe synlighed på, er at udnytte de kontaktflader til borgerne, som kommunen har i forvejen. Det kan være via institutioner, hjemmeside og i breve eller mailkorrespondance med borgerne. Derudover er kommunerne ofte den største arbejdsplads i byen, så hvis kommunale medarbejdere tager budskabet til sig og tager det med hjem, er det også en vej til at nå bredt ud. Derudover er Facebook en oplagt kanal til at nå ud til rigtig mange borgere - vi ved, at 64% af danskerne er på Facebook i dag. Derimod er det de færreste danskere, der kommer forbi Borgerservice eller den kommunale hjemmeside, så Facebook er en oplagt kanal til at kommunikere om valget.

Anderledes og overraskende aktiviteter

Et banner på Rådhuset vækker en anden form for opmærksomhed end de sædvanlige reklamer, fx ved busstoppestederne. Både "Nudging", hvor man med et kærligt puf får folk til at udføre den handling, man gerne vil have dem til, fx at stemme, og som vi blandt andet så i kampagnen "Mit aftryk" ved KV13, hvor der var fodspor hen til stemmeboksene og en masse dialog og opslag på sociale medier. De unge lagde fx billeder op af sig selv fra valgstedet, billeder, hvor de havde en badge med teksten: "Jeg har stemt" eller billeder af deres fødder på vej til eller fra valgstedet. Happenings kan bidrage til at øge opmærksomheden på kommunalvalget på en anderledes og iøjnefaldende måde og påvirke valgdeltagelsen positivt.

Specifikke og målrettede henvendelser

Hvis man dyrker det lokale arrangement, får man styrken ved, at man kan tage højde for lokale forhold og aktivere et lokalt engagement. Derudover er det oplagt at aktivere den lokale indsats, så den går målrettet efter efter de borgergrupper, som har den laveste valgdeltagelse. Fx kan man inddrage lokale unge i at nå andre lokale unge eller arbejde med lokale rollemodeller. Eksemplet med kampagnen i Bolbro er et godt eksempel på en lokal indsats, som havde stor effekt på en lokal målgruppe, der havde en lav valgdeltagelse.

Økonomi

Denne sag har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

På baggrund af Valgbestyrelsens drøftelser forelægges en beslutningssag, der beskriver de økonomiske konsekvenser af de foreslåede tiltag og indsatser.

Bilag

KLs Inspirationskatalog - Kommunalvalg 2017